

JAUREGIA ETA ECHOLA.

Lorez jantziak daude zelaiak,
 Choriak gor-gor kantari,
 Agur zoroak egiñaz Zeru
 Lurraren Egilleari;
 Izate ederrak arrigarrizko
 Galak jantziak daukazki:
 ¿Nola ez begi, biotz, zentzuak
 Zeruronz begira jarri?
 Aronz onontza nabillelarik
 Sagardi loretsuetan,
 Ikusitzen det eche polit bat
 Arbol adar tartetikan:
 Itsas-kaioren ichura zaio
 Ematen urrutitikan.
 Eta dirutsu baten jauregi
 Ederra urbilletikan,
 Apaindurikan bere kantalak
 Dorre lirañ galantakin;
 Chimist-kontrako punta churi bat
 Gallurrean du berekin:
 Atze, aurre ta ertzak daukazki
 Nabarri ta marmolakin,
 Bista kendutzen diola bati
 Kolorezko distiak.
 Indietako abeak ditu;

Zuaitz santuzko oldurak;
 Bazter danetan dituztelarik
 Banatutzen usai onak;
 Ichagoi eta barren paretak
 Nasarre¹ piñez egiñak,
 Egoaldeko aize biguñaz
 Eguraztuak lo gelak.
 Sarjin loretsuz beteak berriz
 Bere ingurumariak;
 Arboladirik orritsuenak
 Egiñaz itzal aundiak:
 Arroketatik saltoka doaz
 Ederkiro iturriak,
 Moldatuaz ¡ai zeñen egoki!
 Uramil ikusgarriak.
 Kostu aundiko kocheak eta
 Zaldi ongi tresnatuak,
 Urrezko brida eta koskabil
 Zillarrezkoz apainduak,
 Irrinz egiten dute arrosko
 Alchaturikan buruak:
 ¿Nork esan emen ikusten diran
 Aunditasun ta lujuak?
 Intenziorik gabe noskiro,
 Onen kontra ipiña,

(1) Estuco.

Echolacho bat arkitutzen da
 Bere alboan jarria:
 Gaña du lasto, arto makilla
 Eta garoz estalia;
 Eta paretak zotalezkoak
 Adirazten miseria.
 Tellatutikan zaiozka sartzen
 Ugariro eurijasak:
 Chimistargiak, elur urtuak,
 Kazkarabar ta bisutsak;
 Eta zirriztu zuloetatik.
 Gau ta egun aize otzak;
 Zorigaiztoro, mendi oetan
 Maiz sortzen diran ekaitzak.
 Atsekabe ta samintasunez
 Bere anima beterik,
 Biotz berako jakintsu batek
 Guadalei¹ au ikusirik,
 Onela zuan oju egiten
 Su eta garrak arturik:
 —¿Izan diteke desberdintasun
 Madarikatuagorik?
 Batzuek daude diruz beteak
 Zer egiñ ez dakitela;
 Besteak berriz beti beartsu
 Eziñ bizirik iñola.
 ¿Zergatik zuten zeruak egiñ
 Mundu naasi au onela?
 ¿Ez da izango ibar onetan
 Justizirikan sekula?
 Zer nai, ura du, bere bizian
 Jauregi orren jabeak;
 Jazki ederrak, jaki bikañak,
 Edari paregabeak;
 Luma biguñez egintako oiak,
 Sedako kurtinajeak;

Ez dira bizi obetoago
 Sortaldeko Erregeak.
 Lo egiten du lasai; ez du zer
 Pensa bigaramonean;
 Seguru dauka etorkizuna;
 Ardurarik ez echean;
 Etziran ezer Olinpon zeuden
 Jainkoak oen aldean;
 Bada, aĩn ongi da bizi beti:
 Eta bien bitartean,
 Beartsuaren bizimodua
 ¡Zeñen ikaragarria!
 Atsedean gabe ta jan urrian,
 Dariola izerdia,
 Egunsentitik illuntzeraño
 ¡Gaiño kupidagarria!
 Beti lanean iñondik eziñ
 Irabazitik ogia!
 Eta nekeak auldurikan
 Etzan erazitzen badu,
 Arria eta lasto ezea
 Besterik arkitzen ez du:
 Eziñ biziak erakarritzen
 Dio milla pensamentu,
 Eta begiak ichi gaberik
 Jaiki bear izaten du.
 ¡Igingarrizko anima mintzen
 Dezun desberdintasuna!
 Beartsuari kentzen diozu
 Jateko bear duena;
 Eta ematen aberatsari
 Eziñ gasta dezakena:
 ¡Erdiratzeko aski zerade
 Biotzikan gogorrena!—
 Koplari batek esaten dio
 Lantu oek aditzean:

(1) Contraste.

—Adiskidea, etzera ongi
 Mintzatzen nere ustean:
 Ez liteke esan orrelakorik
 Berdiñezaren gañean,
 Jakiñ ezkeru zer dan pasatzen
 Eche oen barrenean.
 Mundu ontako atsegiñ asko
 Utsirudiak dirade;
 Doakabego dala pobrea,
 Duena baña, ez uste:
 Zeren eskean dabillen ura
 Egunoro atez ate,
 Askotaz ere doatsuago
 Benturaz izan diteke.
 Ongi izatea, ez dago jaki
 Eta edari gozotan:
 Ez eta ere echeder, jazkai
 Eta koche panparroitan:
 ¿Zenbat chori ez dira ikusten
 Zillarrezko karioletan,
 Pallakatu ta bazkatu arren
 Bizi naian arkaitzetan?
 Jauregi ortan bizi dan jauna
 Beti da triste arkitzen:
 Mai ugaria paratu arren,
 Ez dio gustorik artzen:
 Galdua dauka urdalla, eta,
 Ez dio ezer eskatzen;
 Eta gogotik jan ordean du
 Ikusi utsak naskatzen.
 Oi arrotuan etzaten bada,
 Bere eziñ egonarekin,
 Jirabiraka gelditu gabe
 Lorikan eziñ du egin;
 Eta barrena oñazatua
 Senti dituen kezkaikin,
 Biraltzen dio milla arrenkura

Zeruari urruñakin.
 Gela apainduan kaiolatua
 Eziñ du irten kanpora,
 Sagušar edo gau-egaztiak
 Bezela, gauaz ezpada:
 Bizimodu aiñ mendekoakin
 Oso ernegatutzen da,
 Eta egun bat onik munduan
 Irago gabe iltzen da.
 Baña echola orren jabeak
 Beste bizimodurik du:
 Choria beziñ ariñ eta argi
 Beti bizi da kontentu;
 Auzoak dute barrentatutzen
 Parretsu eta jostallu,
 Zeren munduan ongi izateko
 Gauza chit guchi aski du.
 Lan egiten du lurra landutzen,
 Kopla garbiak kantari,
 Mardul dedilla erne azia,
 Eskatuaz zeruari;
 Eta lekurik eman gaberik
 Pensamentu gaizto bati,
 Ain churi dauka bere barrena,
 Non lirio bat dirudi.
 Izan ezkeru talo, esne ta
 Pitarra egunoroko,
 Gurtzen dituen emazte garbi
 Eta aurchoai emateko,
 Jaungoikoari ez dio beste
 Ondasunik eskatuko;
 Baizik eskerrak otorduetan
 Biotzetik biraliko.
 Nekeak dio gorde erazitzen
 Osasuna miñikabe,
 Ezabiziak' erabilliaz
 Gorputzean geldi gabe:

(1) Humores.

Eta aih urriak dira sentitzen
 Dituen premiak eze,
 Janaririkan lelarena du,
 Izokia dala uste.
 Patu gaiztorik ez da sekula
 Sartu echola orretan;
 Eta gauaz lo, ametsik gabe,
 Eta egunaz beti lan,
 Doatsuago da gizon ori
 Lasto piskaren gañean,
 Ez beste ori oi lumazkoan
 Eziñ egiñik lorikan.
 Esan zaidazu, aditzen zauden
 Adiskide jakintsua;
 ¿Zein da ohea, zure ustean,
 Orien bizimodua?...—
 Pensatuzten zan abian jarri
 Makurturikan burua,
 Eta eranzun zuan, esanaz:
 —Nere koplari prestua,
 Jaungoikoaren Probidentziak
 Guziaz du ordaindutzen:
 Bizitz ontako itsas naasian
 Du obeto ugarotzen
 Guchi duenak, bere burua
 Doatsu badu sentitzen,
 Eta ez asko duenak, iñon
 Ezpadu onik arkitzen.
 Ez da, egiaz, aberatsago
 Diru geiago duena,
 Baizikan Jaunak emanarekin
 Kontentu izaten dana:
 Ondasun asko duenak nai du
 Konde, Dukeren, izena,

Eta ondoren Kortean danik
 Mallarikan aundiena.
 Eta iristen dituenean
 Onore ta nobleziak,
 Esaten dio barruan beti
 Pizturik daukan argiak:
 «¿Zertako dituk ibar ontako
 Zoriontasun guziak,
 Ezpadik ate zerutarrikan
 Irekitzen atezaiak?»
 Arrazoi dezu, ezagutzen det,
 Nere koplari maitea,
 Dirua baña ohea dala
 Konzienziko pakea;
 Eta, utsa da urre tartean
 Jaio eta bizitzea,
 Baldin badauka izpiritua
 Betiro kezka bete.
 Billa dezagun bada, bakarrik
 Barrengo lasaitasuna;
 Bere antzera Jaunak sar zigun
 Aizeren garbitasuna:
 Zeren doatsu bizitzeko da
 Gauzarikan oberena,
 Eramatea ondo munduko
 Naigaberik aundiena.
 Egiak dira esaera zar
 Danak nere irudian,
 Eta iduki arrigarrizko
 Auñe beti memorian:
*Izan diteke doatsuago
 Pobrea bere echolian,
 Erregerikan aberatsena
 Baña bere jauregian.—»*

